

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

5 juli 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de meerkost van het buitengewoon onderwijs ten aanzien van het gewoon onderwijs
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het hernemen van deeltijdse opdrachten in het onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de contingentering van het aantal kinesisten

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de pensioenverhogingen van leerkrachten en directieleden in het basisonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opleiding centrale verwarming en sanitaire installaties in de tweede graad

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inspraak van de Gemeenschappen bij de herschikkingen van de federale begroting in verband met het Waarborgfonds

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de consequenties van het Lambermontakkoord voor de scholen in Vlaanderen, inzonderheid inzake de financiële lasten voortvloeiend uit scholenbouw met het Waarborgfonds

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Franstalige basisschool "La Ruche" verbonden aan het zeepreventorium te Den Haan

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over schooltheater

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschappen

Donderdag 5 juli 2001

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.19 uur.*

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de meerkost van het buitengewoon onderwijs ten aanzien van het gewoon onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de meerkost van het buitengewoon onderwijs ten aanzien van het gewoon onderwijs.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, tijdens de vorige legislatuur was ik lid van de commissie voor Welzijn. Deze legislatuur ben ik plaatsvervangend lid van die commissie. Ik heb altijd geprobeerd oog te hebben voor doven en slechthorenden en voor blinden en slechtzienden. Dankzij die betrokkenheid heb ik inzicht verworven in het onderwijs zelf.

In het buitengewoon onderwijs zijn veranderingen nodig. U weet dat, want u hebt al verschillende keren een visietekst over dat onderwerp aangekondigd. Daarom wil ik twee problemen onder uw aandacht brengen : de organisatie van de GON-begeleiding en de financiering van het buitengewoon onderwijs.

GON-begeleiding biedt leerlingen met een handicap heel wat mogelijkheden waardoor zij zo goed als mogelijk kunnen functioneren in het gewoon onderwijs. GON-begeleiding is destijds ontstaan uit de integratiegedachte. Vandaag heeft ze de grote verdienste dat ze het gewoon en het buitengewoon onderwijs dichter bij elkaar heeft gebracht. Toch zijn er nog enkele knelpunten. De mensen die zich

willen engageren voor de GON-begeleiding, kunnen dat spijtig genoeg niet onder de best mogelijke omstandigheden doen.

Een eerste probleem heeft te maken met de coördinatie van de GON-begeleiding. In het urenpakket van het buitengewoon onderwijs wordt daarvoor vandaag nog niet in extra uren voorzien. Men werkt als het ware 'pro deo', maar die situatie blijkt onhoudbaar te worden. Het gaat om informeren, adviseren, evalueren en bijsturen van de begeleiders en de scholen. Veel mensen houden zich daar buiten hun uren mee bezig, maar ze zeggen mij dat dat zeer moeilijk wordt, omdat daar geen extra uren voor zijn.

Een tweede probleem heeft te maken met de integratietoelage. Die is tamelijk laag. De school kan er onmogelijk alle kosten mee betalen. Als men zich moet verplaatsen naar GON-leerlingen die ver uit elkaar wonen, dan brengt men veel uren in de wagen door. Men wordt daar echter niet voor vergoed. Die uren zijn dus verloren.

Iemand die deel uitmaakt van een GON-team is vaak een enthousiaste leerkracht, die zijn vrije tijd daaraan wil opofferen. Het gaat bovendien vaak over mensen die nogal wat ervaring hebben in het buitengewoon onderwijs. Het verwondert mij trouwens dat men niet als GON-leerkracht kan worden benoemd. Dat creëert een drempel die jongere leerkrachten afschrikt om er resoluut voor te kiezen. De mensen die veel ervaring hebben, houden die begeleiding over het algemeen niet echt lang vol omwille van het ontbreken van een financiële compensatie. Zij kiezen dus liever voor het werk in de klas.

Ook het aantal uren GON-begeleiding is problematisch. Dat aantal varieert, afhankelijk van de doelgroep. Jongeren die auditief beperkt zijn, hebben recht op twee jaar GON-begeleiding op een hele cyclus. Ze hebben dus recht op twee jaar bege-

Heeren

leiding in het lager, twee jaar in het secundair en twee jaar in het hoger onderwijs. Over de universaliteit heb ik het dan nog niet. De praktijk leert dat jongeren met een ernstig auditief handicap elk jaar GON-begeleiding kunnen gebruiken. Bij de slecht-horenden die in mindere mate gehandicapt zijn, valt de handicap vaak niet op. Men zegt dan wel eens dat de jongere in kwestie niet al te intelligent is en geen goede studiehouding heeft, terwijl de problemen daar eigenlijk niets mee te maken hebben. Er is bovendien een nieuwe groep jongeren : de leerlingen met een autismespectrumstoornis. Die krijgen de mogelijkheid tot GON-begeleiding in type 7, maar dat is bedoeld voor gehoorgestoorden. De regelgeving zou op dat punt moeten worden aangepast.

Ik wil het nu even over de financiering hebben. De samenwerking tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs moet worden bevorderd om tot een meer inclusief onderwijs te komen. We kunnen die samenwerking alleen maar aanmoedigen. Scholen moeten elkaar leren ontdekken op weg naar samenwerking. Er is echter nog veel werk. In mijn stad zijn er de voorbije jaren hervormingen in het onderwijs geweest. Het buitengewoon onderwijs werd echter niet gevraagd als gesprekspartner. Dat heeft waarschijnlijk te maken met drempelvrees en angst voor het onbekende.

Er is een heel duidelijk verschil vast te stellen tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs als men per leerling de werkmiddelen en de prijs van gesubsidieerde uren voor leerkrachten en ander personeel bekijkt. Uit deze cijfers kunnen twee dingen worden afgeleid. Een school voor buitengewoon onderwijs die een positief beleid voert en wil investeren om leerlingen in het gewoon onderwijs te integreren met GON-begeleiding, bestraft zichzelf. Tegelijk steekt de overheid een besparing in haar zak, omdat de leerling niet meer meetelt voor de berekening van het aantal uren voor het ambt van directeur, noch voor de administratieve hulp, ondanks het extra werk voor dossiervorming, overleg met de gastschool, verplaatsingskosten, enzovoort. De leerling zal de overheid ongeveer 350.000 frank minder kosten.

Een school voor buitengewoon onderwijs die een samenwerking opzet met scholen voor gewoon onderwijs, ter voorkoming van een overstap of een verwijzing naar het buitengewoon onderwijs, straft zichzelf nog meer, en realiseert voor de overheid een nog grotere besparing. De extra inspanningen van de beide scholen voor die samenwerking wor-

den op geen enkele wijze door de overheid gesteund of gehonoreerd met extra middelen. De leerlingen die op deze wijze toch een geschikte school vinden, kosten de overheid nochtans gemiddeld 500.000 frank minder. Tevens wordt door zulke initiatieven een enorme maatschappelijke meerwaarde gecreëerd, zowel voor de leerlingen als voor de betrokken school, voor het gewoon onderwijs, en voor de leerlingen daarvan.

De realiteit is vandaag dat verschillende scholen voor buitengewoon onderwijs minstens evenveel of zelfs meer leerlingen via GON begeleiden in het gewoon onderwijs. Ze moeten daardoor hun directeur opnieuw voor verscheidene uren voor de klas zetten, omwille van het te geringe aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs. De realiteit is tevens dat scholen die vandaag een samenwerkingsverband opzetten, dit slechts kunnen doen door een omzeiling van de regelgeving of dankzij een beperkt aantal leerkracht-uren van een gesco-project van de onderwijskoepel. Het is te betreuren dat deze scholen zo worden ontmoedigd om daaraan verder te werken.

Mevrouw de minister, u hebt reeds geruime tijd een tekst met uw visie aangekondigd. Het nieuwe schooljaar staat voor de deur. In het werkveld doen zich een aantal acute problemen voor, waarover u tijdens uw vele bezoeken ook wel gehoord zult hebben. Welke maatregelen wenst u te nemen om scholen die met weinig middelen maar met veel enthousiasme en idealisme een bijdrage willen leveren aan het inclusief onderwijs, op korte termijn te honoreren ? Op welke wijze zult u de GON-reglementering bijsturen ? Zijn uw plannen al bekend, en kunt u ze toelichten ?

Mijnheer de voorzitter, ik heb de discussie deze morgen niet gevolgd. Wel heb ik de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde gelezen. Ik had niet begrepen dat de vraag en de interpellatie tegenstrijdig waren, en beschouwde ze veeleer als aanvullend.

De voorzitter : Met betrekking tot dat laatste deel ik de commissie mee dat conform artikel 83, punt zeven, tweede lid van het Reglement de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde over kinderen met een motorische handicap in het gewoon onderwijs als ingetrokken wordt beschouwd. Het artikel bepaalt : 'Indien de vraagsteller afwezig is, wordt de vraag om uitleg als ingetrokken beschouwd.'

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil vooraf een correctie aanbrengen in de bedragen die genoemd zijn door mevrouw Heeren. Een nuancering is hier op zijn plaats.

De officiële cijfers van het Vlaams onderwijs voor het jaar 1999-2000, gepubliceerd door het departement Onderwijs, leren ons dat een leerling in het gewoon basisonderwijs 106.323 frank kost, en in het buitengewoon basisonderwijs gemiddeld 330.557 frank. Indien een leerling in het gewoon basisonderwijs recht heeft op twee uur GON-ondersteuning, dan kost hij gemiddeld 125.822 frank, weliswaar zonder integratietoelage en zonder speciale onderwijsleermiddelen.

Een leerling in het gewoon secundair onderwijs kost gemiddeld 237.999 frank aan de overheid, tegen gemiddeld 490.544 frank in het buitengewoon secundair onderwijs. Hier gaat het ook om leerlingen die gewoon onderwijs volgen zonder enige vorm van GON-ondersteuning door het buitengewoon onderwijs. Wordt de leerling in het gewoon onderwijs op weekbasis gedurende 2 lesuren ondersteund, dan wordt de kostprijs 237.999 frank. Dat is de kostprijs van een leerling in het gewoon secundair onderwijs, plus 129.546 frank, de loonkost op jaarbasis voor de 2 uur GON. In het totaal is dat 367.545 frank.

Met vier uur GON-begeleiding wordt de kostprijs van de leerling in het gewoon secundair onderwijs 497.091 frank. Daarin is de integratietoelage nog niet begrepen, die aan de school voor buitengewoon onderwijs wordt toegekend om de door mevrouw Heeren aangehaalde onkosten te vergoeden. Dit bedrag is dus vergelijkbaar met en zelfs iets hoger dan de kostprijs van een leerling in het buitengewoon secundair onderwijs.

Wil men de leerling de ondersteuning bieden die hij op grond van zijn specifieke behoeften nodig heeft, dan is het evident dat een meer inclusief onderwijsmodel voor de overheid geen besparing zal betekenen. Dit kan en mag ook niet de drijfveer van het inclusief onderwijs zijn. Hoofdbekommerenis is en blijft om de leerling de meest optimale ontwikkelingskansen te bieden in de omgeving en in de studies waarvoor hij of zijn ouders hebben gekozen.

Om evidente redenen komt de GON-leerling die voltijds en volledig gewoon secundair onderwijs volgt, in de gewone school in aanmerking voor de bepaling van het urenpakket-leerkracht, en dus ook het directieambt, en de werkingsmiddelen. De

ontwikkelingen in het geïntegreerd en inclusief onderwijs worden momenteel door mijn medewerkers, de administratie en de inspectie op de voet gevolgd. In dit kader dient dan ook mijn beslissing te worden gezien om de huidige reglementering voor het geïntegreerd onderwijs aan een grondige evaluatie te onderwerpen, met het oog op eventuele bijsturing, vereenvoudiging en ook in functie van de tendens naar een meer inclusief onderwijs. Het is immers duidelijk dat het GON en inclusief onderwijs vele raakvlakken hebben.

Ik hoef u niet te vertellen dat dit een gevoelige en ingewikkelde materie is, waarbij men niet op zeer korte termijn een beslissing kan treffen. Daarom is de voorstelling van de visietekst die ik eerst had aangekondigd, uitgesteld tot september. In de loop van de afgelopen maanden is gebleken dat het om een zeer complexe materie gaat. Ik heb het dan uiteraard niet enkel over het GON maar ook over de knelpunten in het buitengewoon onderwijs in het algemeen.

Er zijn contacten met verscheidene professoren die hebben gewerkt aan studies over buitengewoon onderwijs, GON en inclusief onderwijs. De visietekst zal in september klaar zijn. Daarna volgt intern overleg. De tekst kan dan in oktober in het parlement worden besproken. Het zal daarbij gaan om het buitengewoon onderwijs in zijn geheel. Inclusief onderwijs en de problematiek van het GON zullen daar zeker een belangrijk onderdeel van zijn.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, ik begrijp dat u zegt dat u de visietekst in het najaar zult voorleggen omdat het probleem zeer complex is. U koppelt daar ook een evaluatie van het GON aan. Tegelijkertijd zegt u dat dit mee wordt opgenomen in de visietekst. Zal die evaluatie klaar zijn vooraleer de visietekst af is of is het de bedoeling om los van die tekst werk te maken van een bijsturing van de GON-reglementering ?

Minister Marleen Vanderpoorten : In de loop van de afgelopen maanden is er gewerkt aan een lijst van knelpunten. Een reeks van die punten komt in elke school telkens terug, zoals die inzake het GON. Dat heeft vooral te maken met de verplaatsing en de manier waarop dat gebeurt, de keuze van de ondersteuning ten voordele van de leerling, de leerkracht, van de school in haar geheel of van de ouders. Men kent de knelpunten. We zullen zien of we die op korte termijn kunnen oplossen of dat er meer wetenschappelijk onderzoek nodig is.

Vanderpoorten

Ondertussen zijn een aantal studies afgerond. Zo is er een rapport van professor Ghesquière. Daar staan al heel wat gegevens in die kunnen leiden tot het opstellen van een algemene visie. Ik sluit natuurlijk niet uit dat we een oplossing vinden en dat we de zaak verder moeten opvolgen waardoor er later nog verder moet worden bijgestuurd.

Mevrouw Veerle Heeren : Het wetenschappelijk onderzoek van onder andere professor Ghesquière gaat eigenlijk over inclusief onderwijs en niet specifiek over het GON. De problemen die ik heb aangehaald, zijn typisch voor elke GON-begeleider.

Minister Marleen Vanderpoorten : Er zijn momenteel verscheidene studies afgerond. Eén is gevoerd op basis van de experimenten inzake het inclusief onderwijs. De VLOR heeft die studie begeleid. Een ander over de doorverwijzing van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs is ook klaar. Sinds kort beschikken we ook over een rapport dat handelt over de typologie van het buitengewoon basis-onderwijs. Zeker in dit laatste rapport krijgt de problematiek van het GON een belangrijk aandeel. Het is op die studies in het bijzonder dat ik doel.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, kunnen de commissieleden daar een exemplaar van krijgen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Men heeft ze enkele dagen geleden aan mij voorgelegd. Ze zijn nog niet vrijgegeven. Als dat gebeurt, zal ik ze natuurlijk overmaken. Als de visietekst wordt voorgelegd, is het belangrijk over die studies te beschikken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Heeren werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het hernemen van deeltijdse opdrachten in het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het hernemen van deeltijdse opdrachten in het onderwijs.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, leerkrachten die van een langdurige ziekte herstellen en zin hebben om hun opdracht te hernemen, maar van hun artsen slechts een deeltijdse opdracht mogen aanvaarden, komen hopeloos in de problemen. Immers, wanneer iemand met een voltijdse betrekking na een ziekte halftijds wil werken, kan dat enkel voor een periode van drie maanden. Wie na die periode niet voltijds kan aanpakken, valt terug op een halftijdse betrekking, waardoor de financiële engagementen van het individu en het gezin in het gedrang komen.

Veel herstellenden die enthousiast uit het isolement van hun ziekte pogen te komen, plooiën bij zo veel bureaucratische barrières terug op het sociale vangnet, terwijl hun zelfbeeld precies nood had aan een vorm van zelfredzaamheid, bezigheid en het zich nuttig voelen. Het verder herstel van die mensen zou net bevorderd worden door de omgang met leerlingen en collega's. Tevens vormt de relativiteit waarmee zij de leerlingen kunnen benaderen en de getuigenis die ze kunnen afleggen, onmiskenbaar een pedagogische meerwaarde. De maatregel zoals die thans bestaat, lijkt mij discriminerend of op zijn minst achterhaald.

Mevrouw de minister, kunt u de huidige regelgeving, zoals hierboven geschetst, bevestigen ? Ziet u een oplossing voor de prangende vraag van onderwijzers die na een langdurige of zware ziekte willen herbeginnen, maar alsnog geen voltijdse betrekking aankunnen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De rechtsgrond voor het uitoefenen van verminderde prestaties wegens ziekte is terug te vinden in het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1993, artikel

Vanderpoorten

19, en in de omzendbrief van 20 januari 1999 over de controle op de afwezigheid wegens ziekte.

Vastbenoemde personeelsleden kunnen, onmiddellijk aansluitend op het ziekteverlof, een verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte bekomen. De totale duur van deze verminderde prestaties mag niet meer bedragen dan 90 dagen in een periode van 10 jaar dienstactiviteit. Na deze periode van 90 dagen moet het personeelslid ofwel terug voltijds in dienst komen, ofwel volledig ziekteverlof nemen. Is het ziekteverlof volledig uitgeput, dan wordt het personeelslid ter beschikking gesteld wegens ziekte en ontvangt het een wachtgeld. Tegelijkertijd wordt de procedure gestart waardoor het personeelslid zal worden opgeroepen om voor de pensioencommissie van de Administratieve Gezondheidsdienst te verschijnen. Enerzijds kan deze commissie beslissen dat de gezondheidstoestand van het personeelslid in kwestie in positieve zin kan evolueren zodat een nieuw controleonderzoek op een latere datum uitsluitsel moet brengen. In afwachting van dit nieuwe controleonderzoek blijft het personeelslid ter beschikking wegens ziekte en ontvangt het een wachtgeld. Anderzijds kan deze commissie zich uitspreken voor een onmiddellijke inpensioenstelling. Dit is uiteraard het geval wanneer er geen positieve evolutie in het ziektebeeld te verwachten is. In sommige gevallen kan de commissie een aanstelling in een halftijdse betrekking aanbevelen, eventueel zonder dat ze daarvoor een beperking in de tijd oplegt. Tenslotte kan aan het personeelslid de mogelijkheid worden geboden om een ander – bijvoorbeeld administratief – ambt uit te oefenen.

Het departement volgt in de praktijk de aanbevelingen van de pensioencommissie steeds op.

De hierboven beschreven regelgeving geldt enkel voor vastbenoemde personeelsleden. Tijdelijken kunnen geen verminderde prestaties wegens ziekte bekomen en kunnen ook niet worden opgeroepen door de pensioencommissie. Zij worden na uitputting van hun ziekteverlof doorverwezen naar de mutualiteit.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw technisch antwoord dat mij toch enigszins bevredigt nu ik verneem dat de commissie die over de inpensioenstelling van de langdurig zieke vastbenoemde leerkracht oordeelt, voorziet

in een halftijdse aanstelling in bepaalde omstandigheden.

Ik stel deze vraag naar aanleiding van de situatie van een oud-collega van mij met borstkanker. Zoals u weet, kan men pas na 5 of 6 jaar volledig van die ziekte genezen worden verklaard. Ik vind het schrijnend dat die mensen – na twee jaar uit dienst geweest te zijn vanwege hun ziekte die nochtans gunstig evolueert – van de administratie te horen krijgen dat ze beter niet opnieuw zouden aanpakken omdat ze hun rechten op een voltijdse betrekking wel eens zouden kunnen verliezen in het geval van een slechts gedeeltelijke aanvang in september. De artsen geven dan het advies dat ze slechts voor een deeltijdse uitoefening van het ambt geschikt zijn, gezien de huidige gezondheidstoestand. Voor het ziektebeeld en -verloop, aldus nog de artsen, zou het ook beter zijn om contact te hebben met collega's en leerlingen.

Ik verneem dus dat de Pensioencommissie in bepaalde omstandigheden een halftijdse aanstelling kan aanbevelen. Ik wil de minister wel vragen of ze me kan garanderen dat ze de Pensioencommissie in dergelijke gevallen positief wil benaderen.

Het gaat hier om mensen die in het verloop van hun ziektebeeld de kans hebben en de nood voelen om de draad weer op te pikken. Dit kan het genezingsproces zelfs bekrachtigen of versterken. Het zou spijtig zijn dat deze mensen na drie maanden weer volledig ten laste van het ziekenfonds vallen, en met een wachttuikering moeten rondkomen of een halftijdse aanstelling als een voldongen feit voorgeschoteld krijgen. Dit is het spanningsveld tussen wat mogelijk is en wat wenselijk is.

Ik weet dat het hier een problematiek betreft die ook de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen bezighoudt. Ik vind evenwel dat wij hier een denktank moeten vormen die in de gegeven omstandigheden voor de nodige flexibiliteit zorgt.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De Pensioencommissie opereert uiteraard volledig onafhankelijk. Om de bestaande gevoeligheden beter bekend te maken, kan ik een weergave van de hier gevoerde discussie aan deze commissie overmaken.

De voorzitter : Mevrouw de minister, ik heb nog een technisch vraagje. Indien de Pensioencommissie iemand geschikt verklaart voor administratief

Voorzitter

werk, is de school waar deze persoon vastbenoemd was dan verplicht om hem of haar als administratieve hulp op te nemen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat is afhankelijk van de omstandigheden.

De heer Achilles Van Leeuw (*kabinetschef van de minister van Onderwijs*) : Normaal gezien gebeurt de wedertewerkstelling op een geschikte plaats waar een vacature is. Aangezien het hier een terbeschikkingstelling betreft, gaat het om een wedertewerkstelling als administratief personeelslid met behoud van wedde. De school zal hier alleszins niet voor opdraaien.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.49 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.17 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de contingentering van het aantal kinesisten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de contingentering van het aantal kinesisten.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, in de commissie voor Onderwijs van 17 mei stelde ik u een vraag over de contingentering van de kinesisten. Er is ondertussen heel wat gebeurd. In Knack van 20 juni lees ik dat minister van Sociale Zaken Vandembroucke hoopt dat een aantal kinesisten voor verpleegkunde wil kiezen. Hij dreigt ermee dat als het overaanbod niet afneemt, er vanaf 2005 een nationale selectieproef komt. Alleen de 450 bestscorende kinesisten krijgen dan toegang tot de ziekteverzekering.

In La Libre Belgique van 13 juni 2001 staat : 'Un examen pour les kinés dès 2005'. Ook in De Standaard van 9 juni lees ik : 'Volgende week beginnen de ministers Aelvoet en Vandembroucke ook over-

leg met de gemeenschappen over de beperking van het aantal studenten kinesitherapie. Als we geen waarborg krijgen dat ze de nodige maatregelen nemen, zullen we vanaf 2005 een nationale selectieproef organiseren op de Heizel in Brussel. Alleen de 450 besten krijgen de beroepstitel die toegang geeft tot de nomenclatura van het Riziv'.

De minister had op 28 januari en 15 mei brieven geschreven aan de universiteiten en hogescholen. Ik lees enkele passages voor. 'Op 28 januari heb ik u een mededeling gedaan over het uitstel van de eerste toepassing van de federale beperking van de toegang tot de beroepstitel van kinesitherapeut. Ik vroeg u daarbij eveneens de studenten een verklaring te laten ondertekenen dat ze kennis hebben genomen van de federale beperking. Ik beoogde daarmee de zekerheid te verkrijgen dat de studenten nooit de Vlaamse overheid zouden kunnen verwijten geen correcte informatie verstrekt te hebben.'

U vraagt daarnaast aan de scholen om zelf informatie te verstrekken, maar ook daarover is onduidelijkheid. Ik citeer de voorzitter van het overlegcomité van de universitaire opleiding kinesitherapie aan zijn collega's : 'Maar het is al even evident dat uw rector de overheid eveneens moet melden dat we tot op heden niet in staat zijn onze nieuwe studenten te informeren op welke wijze deze beperking van toegang tot het beroep zal worden geregeld. We vermoeden dat dit mogelijk juridische problemen kan veroorzaken, indien we in deze onwetendheid zullen blijven'.

De decaan van de faculteit kine van de VUB zegt dat de VUB voorstander blijft van het volledig afschaffen van deze beperking en suggereert op zijn minst een verder uitstel, omdat de actueel lopende eerste en tweede kandidatuur nog steeds niet geïnfomeerd zijn over de wijze waarop de beperking zal worden geregeld. Ik citeer : 'Het ontbreken van de wettelijke regeling doet ons vermoeden dat hier juridische problemen kunnen ontstaan.'

Ondertussen heeft de federale regering een ontwerp van koninklijk besluit uitgewerkt inzake vaststelling van het criterium voor de selectie van kandidaten voor het verkrijgen van de beroepstitel in de kinesitherapie. In artikel 1 staat : 'Het criterium voor de selectie van kandidaten voor het verkrijgen van de beroepstitel in de kinesitherapie is de batige rangschikking op basis van een vergelijkend examen.' Alles ligt dus klaar om in 2005 de selectieproef te organiseren.

Matthijs

Mijn bekommernis is dat studenten studies zullen aanvatten waarvan ze het beroep later niet kunnen uitoefenen. Ik had graag een stand van zaken. Is er al overleg tussen de gemeenschappen onderling? Is er overleg met de federale ministers? Worden de nieuwe studenten ingelicht over de contingentering?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, van bij haar aantreden heeft de Vlaamse regering in alle duidelijkheid gesteld dat ze de vrije toegang tot het tertiair onderwijs op grond van het diploma secundair onderwijs, als een absolute democratische regel wil benadrukken. Ze zou onderzoeken of de bestaande belemmeringen verder worden gehandhaafd. Dat is de discussie over het toelatingsbeleid, waarover we het in de toekomst zeker nog zullen hebben.

Geheel afgezien van de maatregelen die thans in voorbereiding zijn om gevolg te geven aan het VLOR-advies over de optimalisatie van de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs, moeten we bij het herbekijken van de bestaande toelatingsexamens rekening houden met de situatie die zal ontstaan wanneer we in Vlaanderen de Bologna-verklaring implementeren. Bijgevolg zullen we ons tertiair onderwijs organiseren in een undergraduate cyclus leidend tot de graad van bachelor, en een graduate cyclus. Vermits we daarover in een allesomvattende voorbereidende fase zijn getreden in constant overleg met de VLIR en de Vlhora, zou het niet verstandig zijn nu te anticiperen op allerlei scenario's. Dat houdt dus inderdaad in dat de inschrijvingen voor het academiejaar 2001-2002 gereguleerd blijven zoals tot op heden het geval is.

In de context van de federale wet van 1996 die een beroepscontingentering in de medische en paramedische beroepen mogelijk maakte, legde de vorige Vlaamse regering het slagen voor een toelatingsexamen op als bijkomende toelatingsvoorwaarde voor de opleiding tot arts en tandarts. Ongeacht de motieven die toen hebben gespeeld, zijn de actuele omstandigheden niet vergelijkbaar en is en blijft het onze politiek geen nieuwe beperkingen in het leven te roepen. Dat geldt ook voor de opleidingen kinesitherapie. Ik blijf bij de stelling die ik reeds op 17 mei 2001 in deze commissie innam : het cijfermateriaal waarop de federale regering steunt om haar beperkende maatregelen te verantwoorden, is

niet betrouwbaar en wij hebben op dat vlak nog steeds geen genoegdoening gekregen.

Uiteraard blijf ik niet onbewogen voor de feitelijke toestand van het grote aanbod aan kinesitherapeuten. Dat kan inderdaad tot gevolg hebben dat een aantal gediplomeerden het beroep slechts gedeeltelijk of zelfs helemaal niet zal kunnen uitoefenen. Ik weet ook dat de opvattingen over de fysiotherapeutische behandelingen sterk wijzigen en dat een reeks van klassieke kine-behandelingen morgen wellicht niet meer zullen bestaan. De praktijk toont nochtans aan dat de opleiding niet te beperkend is en dat er ook andere uitwegen voor deze gediplomeerden bestaan.

Toch zijn er vandaag geen dwingende redenen om ook de opleidingskansen in te perken. Ik ben dus tegen een toelatingsexamen en een numerus fixus. De implementatie van de Bologna-verklaring zal zeker aanleiding geven tot belangrijke curriculumherzieningen. Daardoor zal de bacheloropleiding in een aantal gevallen veel breder worden, om nadien in de graduate cyclus uit te waaiëren naar diverse gespecialiseerde masteropleidingen. Als in dat geval een beperking van het aantal gediplomeerden om extrinsieke redenen nog verantwoord zou zijn, kunnen we beter de instroom in de masterfase beheersen dan opnieuw de instroom in de bacheloropleiding aan banden leggen. Zoals ik reeds beklemtoonde, heeft het dus geen zin om nu nog in het bestaande stelsel in te grijpen.

We moeten trouwens de lessen uit het verleden trekken en beseffen dat het ten minste twee jaar duurt alvorens een instroombeperking effectief instelbaar is. En dan houd ik nog geen rekening met de negatieve reacties van de studenten. Zoals bij de invoering van de beperking in de geneeskunde zullen ze moeten vaststellen dat corporatistische beroepsbelangen het halen op het fundamenteel democratisch principe van de vrije toegang tot het tertiair onderwijs.

Deze stelling verdedig ik ook ten opzichte van de federale regering. Ik heb mij akkoord verklaard om de potentiële kandidaten duidelijk te informeren over de federale beperking. Het leek mij evident de opleidingsinstututen daarbij te betrekken. Aanvankelijk wilde ik dat de studenten bij hun inschrijving een verklaring zouden ondertekenen waarin ze bevestigen kennis te hebben genomen van de beroepscontingentering die de federale regering oplegt. De reacties van sommige instututen waren afwijzend, maar inmiddels is daarover een consensus bereikt en engageren de opleiders zich ertoe hun studenten grondig te informeren.

Vanderpoorten

Volledig in tegenstelling tot wat de vraagsteller beweert over het doorschuiven van de zwarte piet naar de opleidingsinstituten, heb ik niet anders gehandeld dan in alle andere dossiers. Ik heb de autonomie en de verantwoordelijkheid van de opleiders niet alleen nog eens extra beklemtoond maar tevens bevestigd. Vermits de komende jaren de financiering tijdelijk volledig onafhankelijk van de studentenaantallen zal zijn, kunnen de instellingen een studentenbeleid voeren zonder daarvan nadelige gevolgen te ondervinden. Zo zijn zowel de vrije toegang als de autonomie van de instellingen voor tertiair onderwijs gerespecteerd.

Het is juist dat het ongeduld van de federale regering blijikbaar vrij groot is. Zij stelt dat de kwaliteit van de kinesitherapie in het gedrang komt als te veel beroepsuitoefenaars te weinig praktijkervaring opdoen. Zij tracht tevens de kosten van de ziekteverzekering te beheersen en is ervan overtuigd dat de beperking van het aantal 'erkende' kinesitherapeuten daartoe zal bijdragen. We zouden daarover een heel debat kunnen starten, alleen al maar omdat de toestand in de beide landsdelen fundamenteel verschillend is. In tegenstelling tot Vlaanderen heeft Wallonië bijvoorbeeld tot op heden het aantal opleidingsinstituten niet gereduceerd.

Maar afgezien daarvan laat de federale regering – of toch zeker een minister van deze regering – horen dat zij ontgoocheld is over het gebrek aan optreden van de gemeenschappen om het aantal gediplomeerde kinesitherapeuten te beperken. Vermits de eerste contingentering zich in 2005 zal laten gevoelen, overweegt ze de gediplomeerde kinesitherapeuten vanaf 2005 aan een bijkomend bekwaamheidsexamen te onderwerpen en alleen het aantal kandidaten toe te laten dat door de contingenteringsmaatregel is bepaald.

Van zodra wij kennis hebben genomen van deze intenties hebben wij met klem geprotesteerd en hebben wij gewezen op de zware consequenties van een dergelijk handelen. Vooral de evidente ontwaarding van de opleiding vormt een breekpunt, terwijl dit ook de prelude zou kunnen zijn van de ontkoppeling tussen opleiding en beroep. Dat is een evolutie die wij alleszins willen tegenhouden. Inmiddels zijn eindelijk besprekingen over deze netelige kwestie aangevat tussen de federale en de gemeenschapsregeringen. Wij hebben de argumenten die ik zopas ontwikkelde, ook in dat overleg aangehaald. Thans is de afspraak gemaakt dat het hele dossier opnieuw technisch onderzocht zal

worden. De implementatie van de Bolognaverklaring zal daarbij een argument van doorslaggevende aard zijn.

Inmiddels denk ik niet dat het nodig is dat we een grootse ontradingcampagne opzetten. Correcte informatie aan de studenten is aangewezen, maar we moeten hun vrije keuze respecteren. Een mogelijke heroriëntering van hun studiekeuze zal trouwens niet vanuit Brussel gebeuren, maar ter plaatse, waar men de student en zijn of haar mogelijkheden heeft leren kennen. Daarom doen we een beroep op de instellingen om mee te werken. Wellicht kunnen er meningsverschillen bestaan over de wijze waarop dit moet worden aangepakt, maar ik heb tot op heden consequent het regeerakkoord gerespecteerd, door én de vrije keuze te respecteren én de autonomie van de instellingen te bevestigen. Indien de heer Matthijs dit als een afwenteling van verantwoordelijkheden wil bestempelen, dan laat ik die appreciatie voor zijn rekening.

Om te besluiten, wil ik bevestigen dat de federale regering inderdaad een ontwerp van koninklijk besluit heeft opgesteld om met een bijkomend bekwaamheidsexamen uit de groep van gediplomeerde kinesitherapeuten het aantal te selecteren dat is bepaald in de contingenteringsmaatregel. Alleen de geselecteerden zouden de beroepstitel krijgen, wat impliceert dat de anderen het recht om als kinesitherapeut op te treden volledig wordt ontzegd. Wij hebben er reeds op gewezen dat een dergelijke werkwijze de juridische toetssteen wellicht niet doorstaat.

Gelukkig is er in het overleg een nieuwe dialoog ontstaan, zodat we mogen hopen dat het ontwerp van koninklijk besluit in zijn huidige vorm het daglicht niet zal zien. Beide gemeenschappen hebben duidelijk te kennen gegeven dat ze niet zullen meewerken als de federale regering toch hetzelfde pad blijft bewandelen. Er is niet enkel contact geweest tussen de gemeenschappen en de federale regering. De gemeenschappen hebben onderling eveneens overlegd. Beide gemeenschappen delen in deze kwestie hetzelfde standpunt.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw de minister, in Wallonië heeft men inderdaad een twaalftal instituten en men wenst die af te bouwen. U hebt gezegd dat er overleg is geweest tussen de federale regering en de gemeenschappen. Zal men het koninklijk besluit publiceren of niet ?

Minister Marleen Vanderpoorten : De onderhandelaars zijn uit elkaar gegaan met de intentie opnieuw te vergaderen. De onderhandelingen zijn dus niet voorbij. We wachten het resultaat af.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de contingering die men federaal wil doorvoeren, moeten we zoveel mogelijk trachten tegen te gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de pensioenverhogingen van leerkrachten en directieleden in het basisonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de pensioenverhogingen van leerkrachten en directieleden in het basisonderwijs.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag heeft betrekking op enkele concrete vragen van gepensioneerde leerkrachten en directieleden. De heer Martens heeft hier trouwens ook al eens een vraag over gesteld.

Op grond van een perequatie van de lonen en wedden, hebben gepensioneerde leerkrachten en directieleden recht op een hoger pensioen. Die verhoging moest er komen in september 1999 en september 2000. U zei in het verleden echter dat die verhoging er nog niet kon komen, omdat de decretale basis voor het gemeenschapsonderwijs ontbrak. Daarom zou de verhoging voor iedereen worden uitgesteld. U zei ook dat de ontwerpteksten in februari 2001 klaar zouden zijn. Vanaf dan zou alles vlot verlopen.

Mijn vraag is heel kort en ik hoop dat u er ook kort op antwoordt. Wanneer kan men die verhoging verwachten ? Ik hoop dat ze niet al te lang op zich laat wachten, want dan zou ze voor sommige mensen wel eens te laat kunnen komen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijn administratie heeft contact opgenomen met de administratie Pensioenen. De administratie Pensioenen is bereid om nu reeds rekening te houden met de bedragen die zijn opgenomen in de ontwerpteksten van het besluit van de Vlaamse regering. Deze ontwerpteksten voor de volledige periode van stapsgewijze weddeverhoging die is opgenomen in de sectorale sociale programmatie voor de jaren 1997 en 1998 voor de onderwijssector van de Vlaamse Gemeenschap, werden begin februari 2001 ter beschikking gesteld van de administratie Pensioenen. De administratie Pensioenen formuleerde bij deze teksten een aantal opmerkingen. Aan de hand van deze opmerkingen werden de ontwerpteksten van het besluit van de Vlaamse regering aangepast en begin mei 2001 opnieuw overgemaakt aan de administratie Pensioenen.

Na contact met de administratie Pensioenen werd meegedeeld dat de perequatie van de lopende pensioenen zal gebeuren eind augustus 2001 voor de pensioenen die in het begin van de maand worden uitbetaald, en begin september 2001 voor de pensioenen die op het eind van de maand worden uitbetaald. Voor de pensioenen die zijn ingegaan vanaf september 1999 moeten vanaf de ingangsdatum herberekeningen gebeuren overeenkomstig de wet van 13 mei 1999 betreffende de berekening van het brugpensioen van het onderwijzend en bestuurlijk personeel van het kleuter- en lager onderwijs. Met deze herberekeningen zal worden begonnen begin september 2001.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik begrijp dus dat voor de lopende pensioenen de eerste regularisaties in augustus of september verwacht mogen worden, en dat alleen degenen die sinds september 1999 met pensioen zijn, langer zullen moeten wachten omdat voor hen de berekeningen pas begin september zullen beginnen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De herberekeningen die begin september moeten gebeuren, zullen dan systematisch worden uitgevoerd.

Mevrouw Sonja Becq : Ik hoop dat ik dan inderdaad in augustus en september te horen krijg dat de uitbetalingen en herberekeningen op die manier zijn gebeurd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opleiding centrale verwarming en sanitaire installaties in de tweede graad

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opleiding centrale verwarming en sanitaire installaties in de tweede graad.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, onder het motto 'vandaag staat mijn sector in de kou, morgen misschien u', die bij dit weer eigenlijk wat voorbarig is, begon Nacebo, de Nationale Centrale van Hout- en Bouwvakondernemingen VZW, onlangs met een petitieactie. Daarmee wilde ze aanklagen dat net zoals dit jaar ook volgend jaar de tweede graad van wat gemeenzaam 'chauffage en sanitair' wordt genoemd, afgeschaft blijft.

Volgens Nacebo zijn er allerlei pogingen ondernomen om deze beslissingen ongedaan te maken. De argumenten daarvoor waren dat – ik citeer – : 'we reeds een schrijnend tekort hebben aan afgestudeerden in onze sector, de moeilijkheidsgraad van mijn vak goed opgeleide krachten veronderstelt, het voor iedereen toch duidelijk is dat men in twee jaar onmogelijk een vaktechniker (m/v) kan vormen, geen enkele jongere zal kiezen voor ons vak als hij reeds een basisvorming in een andere richting van de metaalsector kreeg.'

Ook uit het onderwijsveld bereiken ons allerlei signalen ter ondersteuning van het eisenpakket van Nacebo. Zo wordt de studierichting centrale verwarming en sanitaire installaties van het studiegebied koeling en warmte in de tweede graad omgezet in metaal of nijverheid van het studiegebied mechanica-elektriciteit. Nochtans betreft het een typische doorstroming van een opleiding in de bouwsector.

Mevrouw de minister, voor mij is dit allemaal vrij technisch. Ik probeer me zo goed mogelijk in de zaak thuis te voelen, maar wil toch nog graag meer informatie vragen. Hebt u weet van een petitieactie

aan uw adres, georganiseerd door Nacebo ? Zo ja, van hoeveel firmazaakvoerders hebt u tot op heden zo'n schrijven ontvangen ?

Belangrijker is echter de volgende vraag. Hebt u weet van gelijkaardige geluiden uit het onderwijs ? Denkt u rekening te kunnen houden met de argumenten van de sector en van het onderwijs ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb inderdaad weet van een petitieactie over de studierichting centrale verwarming en sanitaire installaties. Tot op heden heb ik 352 petitieformulieren ontvangen. Zoals vaak het geval is bij petities, hebben we echter moeten vaststellen dat sommigen meer dan een formulier hebben opgestuurd. Dat is echter niet de grootste van onze zorgen. We hebben er vooral op gelet wat de onderwijsinstellingen erover denken. Er is de voorbije weken ook heel wat overleg over deze materie gepleegd.

De signalen uit het onderwijsveld over problemen met de studierichting centrale verwarming en sanitaire installaties zijn echter niet éénduidig. Ook dat is vaak het geval als het gaat over studierichtingen of programmatie. Om uitsluitel te krijgen heb ik een advies gevraagd aan de VLOR. Dat de zaak niet eenvoudig is, blijkt uit het feit dat de VLOR zich reeds in 1997 over de materie heeft gebogen, en er toen niet in geslaagd is een eensluidend advies te formuleren. Nu bracht de VLOR op 27 april 2001 het gevraagde advies uit.

Het betreft een advies dat bij consensus werd goedgekeurd in de afdeling TSO-BSO. Aan de basis daarvan lag een gezamenlijke bijeenkomst op 23 april 2001 van de sectorcommissies Bouw en Metaal-Elektriciteit-Elektronica. In het advies wordt gesteld dat de reductie van de studierichting moet worden voortgezet en dat de studierichting centrale verwarming en sanitaire installaties in de tweede graad niet meer zal voorkomen.

De decreetgever heeft in 1998 immers beslist dat het secundair studieaanbod transparanter moet worden, teneinde de studiekeuze en leerlingoriëntering te optimaliseren. Hiertoe moeten de bestaande benamingen van studierichtingen naar een gereduceerd aantal nieuwe benamingen worden omgezet op grond van een progressieve kalender.

Voor de studierichting centrale verwarming en sanitaire installaties van de tweede graad BSO bete-

Vanderpoorten

kent dit dat per afzonderlijke instelling op 1 september 2000 in het eerste leerjaar en op 1 september 2001 in het tweede leerjaar van de tweede graad een omzetting plaatsvindt naar hetzij metaal hetzij nijverheid, volgens de keuze van de inrichtende macht.

De reductie van benamingen doet geen afbreuk aan de opzet om vraag en aanbod van afgestudeerden op de arbeidsmarkt zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht te brengen. De nood aan goedgevormde vaklui is momenteel, zowel conjunctureel als structureel, zeer groot. Dit is niet louter een onderwijskwestie, maar houdt ook verband met tal van andere factoren zoals sociale status van beroepen, verloning, werkomstandigheden, versterking van de dienstensector ten nadele van andere sectoren, toename van het aantal hogergeschoolden, enzovoort.

Los van deze factoren is het binnen onderwijs wel de bedoeling om de gespecialiseerde studiekeuze uit te stellen tot de derde graad en derhalve in de tweede graad opleidingen te behouden op basis van clustervorming naar verwante beroepen, om zo tegemoet te komen aan de algemene vraag vanuit de arbeidswereld naar flexibel omschoolbare arbeidskrachten. Op die wijze probeert onderwijs op het einde van de tweede graad leerlingen te vormen die ook voldoende thuis zijn in de mechanische en elektrische deelaspecten van bijvoorbeeld centrale verwarming en sanitair.

In die zin hoeft de richting centrale verwarming en sanitaire installaties niet ingekort te worden tot een tweejarige opleiding, maar zullen basisleerpakketten, die ook voor andere aanverwante nijverheidsrichtingen essentieel zijn, reeds in de tweede graad aan bod komen. Er zijn trouwens heel wat scholen die, reeds voor de reductie van start is gegaan, hun opleiding centrale verwarming en sanitaire installaties nominatim tot de derde graad hebben beperkt. Vooral de studierichting nijverheid leent zich er toe om leerplanmatig de nodige onderbouw voor centrale verwarming en sanitaire installaties te verschaffen. De uitgetekende onderwijsstructuur belet met andere woorden niet om volwaardige vakmensen af te leveren.

Vanuit de administratie en inspectie secundair onderwijs, de Dienst Voor Onderwijsontwikkeling en de Dienst Beroepsopleiding wordt voorgesteld om de resterende benamingen van de tweede graad van het studiegebied mechanica-elektriciteit in het geheel te herbekijken. Het betreft hier de bena-

mingen metaal, nijverheid en elektrische installaties. Een mogelijkheid bestaat erin om een duidelijk onderscheid te maken tussen de oriëntaties productie, installatie en onderhoud. Centrale verwarming en sanitair samen met elektriciteit horen dan thuis onder de noemer 'installatie'.

Zonder evenwel vooruit te lopen op de eindresultaten, heb ik beslist om de desbetreffende diensten te belasten met een dergelijk onderzoek dat in een visietekst moet resulteren. Deze tekst, evenals het standpunt dat de Vlaamse Onderwijsraad op dat ogenblik zal innemen, kan dan het uitgangspunt vormen voor een ruimer debat en een kritische reflectie door de onderwijs- en de beroepswereld. Ik zal er alleszins over waken dat dit proces binnen een strakke timing gebeurt.

Op korte termijn, dus voor het begin van het volgende schooljaar, hebben de inspectie en de administratie de opdracht gekregen een overgangsmaatregel uit te werken die de toekomstige ontwikkelingen niet hypothekeert en geen afbreuk doet aan de operatie van de reductie van de studierichtingen. We doen dit om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van de onderwijswereld en de sectoren. De besprekingen hierover zijn reeds begonnen. De sector wordt rechtstreeks als gesprekspartner betrokken.

Er was eerst niet in de overgangsbepaling voorzien. Door een aantal gefundeerde opmerkingen van de sector hebben we geoordeeld dat we iets meer tijd nodig hebben om het systeem ten gronde te herbekijken. We zijn er voorstander van volgend jaar een overgangsfase in te lassen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt me ten zeerste dat er een overgangsregeling is.

U zegt dat er voor de tweede graad meer flexibiliteit nodig is. Ik ben daar zeker niet tegen. Dat er een andere benaming moet komen voor de tweede graad en dat die afdeling zal vallen onder de noemer 'installatie', lijkt me een goed idee. Wat nog beter is, is dat de visietekst van de minister en het standpunt van de VLOR het uitgangspunt zal zijn van een ruimer debat dat vermoedelijk in de loop van het volgende parlementaire jaar zal plaatsvinden.

We kunnen nu de sector en de mensen uit het onderwijs geruststellen en zeggen dat we daar zeer intens mee bezig zijn en dat we oog hebben voor en

De Cock

oor naar de verzuchtingen van het veld om degelijke vakmensen te vormen. Of dit onder de noemer chauffage of centrale verwarming valt, is minder belangrijk.

Wat wel belangrijk is, is dat we een vierjarige opleiding bieden. In het eerste jaar moet er inderdaad enige flexibiliteit mogelijk zijn zodat er nog afwijkingen van het oorspronkelijke aanbod mogelijk zijn. Het beroepsveld en de sector vragen echter dat er een vierjarige opleiding is voor dergelijke vakmensen.

Als we nagaan hoelang iemand moet wachten op een loodgieter, dan is het duidelijk dat er een schaarste is. Op die manier kunnen we daar eventueel aan tegemoet komen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Voor alle duidelijkheid wil ik eraan toevoegen dat het een niet zo eenvoudige discussie is. Er is een voortdurende spanning in de sector. Kleine bedrijven hebben veeleer nood aan meer gespecialiseerde mensen, terwijl grote bedrijven de neiging hebben om zelf voor de specialisatie te zorgen. De houding die wordt aangenomen, hangt af van de persoon waarmee men praat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandebroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inspraak van de Gemeenschappen bij de herschikkingen van de federale begroting in verband met het Waarborgfonds

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de consequenties van het Lambermontakkoord voor de scholen in Vlaanderen, inzonderheid inzake de financiële lasten voortvloeiend uit scholenbouw met het Waarborgfonds

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen van de heer Vandebroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inspraak van de Gemeenschappen bij de herschikkingen van de federale begroting in verband met het Waarborgfonds, en van de heer Vanleenhove tot minister Vanderpoorten, over de consequenties van het Lambermontakkoord voor de scholen in Vlaanderen, inzonderheid inzake de financiële lasten voortvloeiend uit scholenbouw met het Waarborgfonds.

De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sta me toe eerst twee inleidende beschouwingen te formuleren.

Mijnheer de voorzitter, ik richt me eerst tot de persoon op wiens stoel u zit. Ik had deze vraag oorspronkelijk ingediend als een interpellatie. Ik was ook verheugd vast te stellen dat de eigenlijke commissievoorzitter – wiens wijsheid ik niet durf te be-

Vandenbroeke

twisten – een parallelle vraag had ingediend. Door zijn aansluiting werd mijn interpellatie een vraag.

Onderwijs is – op enkele onderdelen na – een autonome Vlaamse bevoegdheid. Dit neemt niet weg dat de vraagstelling niet binnen deze assemblee ten gronde via een interpellatie kan worden uitgebeend. Ik betreur dus dat mijn vraag geen interpellatie mocht zijn, maar wetende dat het om een parallelvraag gaat, denk ik toch dat we van de minister een uitvoerig, degelijk en gedetailleerd antwoord mogen verwachten.

Mevrouw de minister, deze morgen heb ik reeds een vraag gesteld in verband met wetenschappelijk onderzoek. U hebt me toen een schitterend antwoord gegeven. Ik hoop dat u ook op deze tweeledig aangevoerde thematiek een even schitterend antwoord zult verstrekken, ook al het gaat hier om een delicate, want communautair ingekleurde materie.

Omdat mijn interpellatie een vraag werd, is mijn tijd nu wat beperkter. Dit noopt mij ertoe op het randje af te bruskeren, iets wat echter niet als een verwijt aan uw adres mag worden beschouwd.

Mijnheer de voorzitter, deze regering is nu – op één week na – precies twee jaar bezig. Als vlijmscherpe inleiding wil ik zeggen dat deze Vlaamse regering gestart is vanuit een klucht, en op het randje af vanuit een schande.

Twee jaar geleden – enkele dagen voor de Vlaamse feestdag – konden we zowel in La Libre Belgique als in Le Soir lezen dat deze Vlaamse regering zou starten met een geschenk aan het Franstalig onderwijs van 2,4 miljard frank. Het mocht niet geweten zijn, maar iedereen kon het wel in die beide kranten lezen.

Twee jaar geleden werd het geven van dit geschenk in alle toonaarden ontkend. En cours de route – we waren nauwelijks een jaar bezig – was er het Sint-Elooisakkoord dat inhield dat 1,7 miljard frank aan het Franstalig onderwijs werd toegezegd. Ik zal niet al te technisch zijn en het hier bijvoorbeeld niet over de trekkingsrechten hebben. Tegelijkertijd werd toen bepaald dat men onder supervisie van het Rekenhof tot een telling van de leerlingen zou overgaan. Ik stel dienaangaande vast dat het Rekenhof nog steeds weigert de vergelijking te maken tussen het aantal leerlingen en de mogelijke populatie. Waarom het dit weigert, is mij nog steeds een raadsel. In ieder geval is de gebruikelijke verdeel-

sleutel van het financieringssysteem ondertussen afgekald van 57,7 tot 56,97 percent.

Nu wordt het voor mij – als trouwe lezer van La Libre Belgique en Le Soir – pas interessant. Er was 2,4 miljard frank toegezegd, maar 'en cours de route' kwam daar het Sint-Elooisakkoord met 1,7 miljard frank.

Ergens ontbreekt er iets. Dit is een puzzel. Wie goed oplet, ziet alle stukken van de puzzel. Vorige week is het Lambermontakkoord goedgekeurd in de Senaat en in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Nu twee jaar later levert het Lambermontakkoord een eindsaldo van 2,4 miljard frank op. Twee jaar geleden is 2,4 miljard frank toegezegd. Het Sint-Elooisakkoord gaat echter over 1,7 miljard frank. Het lijkt wel een mirakel. Er zijn complementaire beslissingen genomen. Wat is er precies gebeurd? Het gaat hier om een puzzel in de vorm van een drieluik. Aangezien dit – ten onrechte – geen interpellatie is, mag ik niet te technisch worden. Ik zal proberen om het kort te houden.

De puzzel heeft de vorm van een drieluik. De heer Martens heeft dit door middel van een actuele vraag al eens ter sprake gebracht. De patrimoniale VZW's zijn eigen aan onze zuiderburen. In Vlaanderen bestaan dergelijke VZW's niet. Dit levert hen 1,1 miljard frank op. Aangezien dit niet in één keer wordt betaald, zal dit bedrag in de praktijk iets lager liggen.

De BTW op de schoolgebouwen wordt aangepast. Het is mogelijk dat de schuldratio's ook worden herschikt. Ik veronderstel dat de heer Vanleenhove hier straks nog op zal terugkomen. Vooral dit laatste punt is zeer wazig. Ik hoop dat de minister dit kan verduidelijken.

Mijn concrete vragen betreffen het Waarborgfonds. Ik heb het voordeel dat ik in twee assemblees mag functioneren. Als gemeenschapssenator wordt ik verondersteld om ook de federale begroting in het oog te houden. Ik heb gemerkt dat de budgetten in de federale regering plots worden herschikt. Het is haast een mirakel. Plots wordt de dienst DWTC, die zich al jaren bij de premier bevindt, a rato van 275 miljoen frank overgeheveld naar het ministerie van Financiën. Deze dienst zal in de toekomst onder de bevoegdheid van minister Reynders vallen. Er is een dubbele beweging gemaakt. De dienst DWTC is naar de bevoegdheden van minister Reynders overgeheveld. Bovendien is de begroting aangepast. Afgerond gaat het om een stijging van 2,4 naar 2,7 miljard frank. De aanpassing bedraagt precies 275 miljoen frank.

Vandenbroeke

Het gaat hier om het Waarborgfonds. Los van de begrotingsaanpassing, betekent dit dat de verdeelsleutel die we in het Waarborgfonds al jaren hantieren ten gevolge van de input van 275 miljoen frank recurrent wordt aangepast. De verdeelsleutel was tot op heden 65 percent tegenover 35 percent. Vanaf nu zal dit neerkomen op 55 percent tegenover 45 percent.

Ik hoop dat ik nog jaren als Vlaams realist door het leven zal mogen gaan. Ik ben geen chauvinist. Ik pleit gewoon voor eerlijkheid. Deze regering is met een leugen van start gegaan. Twee jaar later los ik de puzzel op en zie ik dat de optelsom perfect uitkomt. Aangezien ik van eerlijkheid houd, heb ik het hier zeer moeilijk mee. Ik kom uit op 2,4 miljard frank, het bedrag dat twee jaar geleden al is toegezegd. De puzzel omvat drie luiken, namelijk de patrimoniale VZW's, de BTW op de schoolgebouwen en de schuldherschikking en, ten slotte, het Waarborgfonds.

Aangezien deze herschikkingen op de federale begroting plaatsvinden, vind ik dat deze vraag om uitleg een interpellatie had moeten zijn. Bepaalde onderdelen van de onderwijscultuur zijn nog steeds complementair. Het is geen interpellatie, maar ik reken op een pertinent antwoord van de minister. Ik wil mijn uiteenzetting afronden met vier concrete vragen. Door de omstandigheden zal ik ze punctueel voorlezen. Dit is niet mijn gewoonte. Men mag niet vergeten wat het Lambermontakkoord voor bepaalde partijen betekent. Men mag evenmin vergeten wat het Lambermontakkoord voor mijn persoonlijk stemgedrag betekent. Aangezien ik een eerlijke discussie wil, zal ik mijn vragen punctueel voorlezen.

Klopt het dat het Waarborgfonds, inclusief een begrotingsaanpassing van 275 miljoen frank, door middel van een herschikking van de federale begroting – al dan niet toevallig en complementair met het Lambermontakkoord – naar de begroting voor Financiën is overgeheveld ?

Gaat het hierbij om een bedrag dat recurrent aan het Franstalig onderwijs toekomt, zodat de gebruikelijke verdeelsleutel van 65 percent tegenover 35 percent dient te worden herzien en eigenlijk tot een verdeelsleutel van 55 percent tegenover 45 percent wordt teruggebracht ?

Geldt het bedrag van 275 miljoen frank dat naar het Franstalig onderwijs wordt overgeheveld als een recurrente uitgave bovenop de herschikkingen

die zich gedurende de voorbije twee jaar hebben voorgedaan, zodat het totale prijskaartje op 2,4 miljard frank uitkomt ?

Aangezien de toekomst me bijzonder interesseert, vraag ik me tevens af wat er met het Waarborgfonds zelf zal gebeuren. Blijft dit een federale bevoegdheid, met al dan niet inspraak voor de gemeenschappen ? Is het aangewezen om dit aan de gemeenschappen toe te wijzen en passende afspraken te maken ?

De voorzitter : Mijnheer Vandenbroeke, uw interpellatieverzoek is onderzocht door het Uitgebreid Bureau en de juridisch dienst. Door de aard van het onderwerp, namelijk de federale begroting, heeft men het advies gevolgd om het interpellatieverzoek om te zetten in een vraag om uitleg. U kent de consequenties van een interpellatie. De minister van Onderwijs zou dan kunnen worden aangesproken via een motie van aanbeveling.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik heb alle begrip voor deze beslissing van het Uitgebreid Bureau. Dit onderwerp kan inderdaad aanleiding geven tot spanningen. Dit parlement moet echter de mogelijkheid hebben om dit op een rustige, consequente manier te behandelen. Het feit dat men het interpellatieverzoek afzwaakt, doet me als academicus steigeren. Hier klopt iets niet. Dit mag niet ten gronde worden onderzocht.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Vandenbroeke zeggen dat ik als lid van de oppositie graag had gehad dat zijn interpellatieverzoek ontvankelijk was verklaard. Ik steun zijn vragen. Hij haalt het cement van tussen de stenen waarop deze coalitie is gebouwd. Deze coalitie is gebouwd op een leugen. Ik had dan ook graag zijn motie van aanbeveling mee ondertekend. De voorzitter van deze commissie heeft echter geoordeeld dat een Vlaams minister niet ter verantwoording kan worden geroepen voor iets wat federaal wordt beslecht. Misschien was het verzoek ontvankelijk verklaard als de heer Vandenbroeke een vraag had toegevoegd, namelijk hoe de Vlaamse minister heeft gereageerd op de geruchten en wat ze ondernomen had om die ongedaan te maken.

Ik wil me dus aansluiten bij de heer Vandenbroeke. Mijn eerste vraag is wel ruimer. Het Lambermontakkoord gaat verder dan de strikte wetteksten van het akkoord. Het gaat ook over de aanpassing van

Vanleenhove

de federale begroting 2001, het wetsvoorstel van Poncelet, enzovoort. We hebben de discussie over de verlaging van de BTW voor schoolgebouwen al gevoerd. Die zou er nu toch niet komen omdat de Europese Commissie daar niet akkoord mee gaat. De heer Martens had het vorige week nog over de registratierechten. We kunnen nog vanalles verwachten. Deze middag zijn in de Kamer nog amendementen ingediend en die worden nu besproken. Er is dus heel wat verwarring. Ik wil de minister vragen wat de precieze consequenties zijn van het Lambermontakkoord voor de Vlaamse onderwijsinstellingen.

Mijn andere vragen gaan over het Waarborgfonds. Ik wil nog even herhalen hoe dat fonds werkt. Voor de financiering van bouwprojecten hebben verschillende inrichtende machten van het vrij katholiek onderwijs in het verleden een beroep gedaan op dat nationaal Waarborgfonds. Dit gebeurde tot en met 1988. Vanaf 1989 is Onderwijs een Vlaamse bevoegdheid geworden en sindsdien krijgen we rechtstreekse subsidies voor de bouwwerken.

Het Waarborgfonds gaf goedkope leningen waarvoor de Belgische staat borg stond. In de meeste gevallen ging het om leningen met een aflossingstermijn van 30 of 40 jaar. Daarvoor moesten vaste annuïteiten worden betaald. Dat betekent dat de staat de intresten voor een groot stuk voor zijn rekening nam, terwijl de inrichtende macht verantwoordelijk was voor de kapitaalsaflossing en ook voor een klein stukje van de intresten. De intresten zijn nagenoeg allemaal betaald, en nu komen de kapitaalsaflossingen aan de beurt. De inrichtende machten staan voor grote uitdagingen, want ze hebben torenhoge schulden. Soms moet nog tot 70 procent van het initieel ontleende bedrag worden afbetaald, over een vrij korte periode van een tiental jaar.

Hoe is het zo ver kunnen komen? Aan de basis liggen twee foute inschattingen van de overheid toen de wet van 11 juli 1973 over het Waarborgfonds is goedgekeurd. Deze wet was een product van de jaren zestig, toen er een hoge inflatie was. Men ging ervan uit dat toen aangegane leningen in het begin misschien wel moeilijk terug te betalen waren, maar dat de inflatie ervoor zou zorgen dat het na verloop van tijd maar om een klein bedrag zou gaan. In 1960 was 3.000 frank een groot bedrag, maar 10 jaar later was dat niet veel meer. Verder ging men ervan uit dat de werkingstoelagen zouden verhogen en gelijke tred zouden houden met de aflossingen. Ook dat is niet gebeurd, want in de

jaren tachtig is het indexeringsmechanisme van de werkingstoelagen gewijzigd. De inkomsten van de scholen hielden dus geen gelijke tred met de stijging van de aflossingslasten.

Vorig jaar had het katholiek onderwijs in Vlaanderen in het kader van het Waarborgfonds nog een uitstaande schuld van 17,8 miljard frank. In 2000 moesten de inrichtende machten meer dan 1,1 miljard frank aflossingen op die schuld betalen. In concreto betekent dit dat 82 basisscholen en 59 secundaire scholen meer dan 25 procent van hun werkingstoelagen moesten gebruiken voor de aflossing van hun leningen. Er waren 24 basisscholen en 18 secundaire scholen die meer dan 50 procent van hun werkingstoelagen moesten gebruiken voor de aflossing.

In de commissie is hier al geregeld over gesproken. Op 10 januari 2000 heb ik naar aanleiding van een concreet dossier een onderhoud gehad met de minister, haar kabinetschef en een afgevaardigde van de administratie. Ik had een voorstel van decreet uitgewerkt waarin is bepaald dat de DIGO bijspringt als een school meer dan 40 procent van haar werkingstoelagen moet gebruiken voor de aflossing van leningen. We zijn toen tot het besluit gekomen dat dit voorstel van decreet nog wat in de koelkast moest blijven liggen, en eventueel kon worden gebruikt als complement van een federale maatregel. Die federale maatregel zou kunnen bestaan uit een schuldherschikking of de beslissing dat men met vaste kapitaalsaflossingen moet werken. Ik dank de minister en haar kabinetschef, want ik weet dat ze daar werk van maakten. Er is een technische werkgroep opgericht, en er is contact geweest met het kabinet van minister Daems. De kabinetschef heeft me daar geregeld van op de hoogte gehouden. Uiteindelijk heeft minister Daems het dossier overgedragen aan minister Reynders.

Ik heb daar nadien niets meer over gehoord, tot het dossier op tafel werd gelegd om de PSC voor Lambermont over de brug te krijgen. Als de schuldherschikking ook geldt voor de Vlaamse scholen, dan ben ik een voorstander van de regeling. Ik ken scholen die in de toekomst bijna 100 procent van hun werkingstoelagen zullen moeten besteden aan de aflossing van de schuld.

Naar aanleiding van dit probleem heb ik een drietal vragen voor de minister. Hoeveel Vlaamse scholen die in het verleden hebben gebouwd met het Waarborgfonds, moeten nog schulden afbetalen? Ik heb de cijfers voor het jaar 2000 gegeven. Zijn de maatregelen inzake schuldherschikking voor

Vanleenhove

scholen die bouwden met het Waarborgfonds voldoende om de onredelijk hoge jaarlijkse lasten drastisch te verminderen? Anders gesteld: zal de maatregel die werd genomen in het kader van het Lambermontakkoord die lasten draaglijk maken? Zijn er na de toepassing van het Lambermontakkoord nog scholen die minstens 40 procent van hun werkingstoelagen moeten gebruiken voor de aflossing van leningen? Al dat zo is, om hoeveel scholen gaat het? Hoe wil de minister dat probleem oplossen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Als Vlaams realist wil ik de heer Vandebroeke graag steunen. Hij heeft gelijk als hij zegt dat men is gestart met een leugen. Dat is niets dan de waarheid. Wie vertrouwd is met het overleg dat voorafging aan de huidige federale regering weet maar al te goed welke verbintenissen werden aangegaan. Het oude Vlaamse spreekwoord zegt echter: al loopt de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt haar wel. Op dit moment komt de waarheid inderdaad aan het licht. Het epitheton ornans dat Pietje De Leugenaar draagt, kan aan vele anderen worden toegekend. De voorbije twee weken heeft zich een volte face voorgedaan, zodat nu wordt ontkend wat recent nog werd bevestigd.

Mevrouw de minister, u kunt natuurlijk onschuldig pleiten en zeggen dat dit niet onder uw bevoegdheid valt. U moet echter waken over het Vlaams belang, alert reageren op de situatie en niet achter de feiten aanhollen. Meer zelfs, u moet met tactisch inzicht dossiers ter tafel brengen die aan onze kant moeilijk liggen. Ik denk daarbij aan de dossiers waar de heer Vanleenhove zich al geruime tijd voor inzet. U moet daarbij gebruik maken van de omstandigheden om voor ons gunstige oplossingen af te dwingen.

De heer Vandebroeke heeft de balans opgemaakt. Onze stevige positie is geërodeerd, en dat op een moment waarop steeds duidelijker wordt dat onderwijs de diepte-investering bij uitstek is. Investeren in het onderwijs heeft niets te maken met dingen gratis weggeven, maar alles met investeringen in de diepte die mensen levenslang kracht en perspectief bieden. Die zijn er momenteel te weinig. Als ik u iets zou verwijten, dan is het dit gebrek aan oplettendheid. U bent daardoor medeplichtig aan een soort consumptiefederalisme, ten koste van de federale schatkist en de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Caluwé heeft meermaals in dit parlement gewezen op de problemen met de tellingen. Als ik deze dossiers ter sprake breng bij mijn contacten in het Rekenhof, is men ofwel zeer stilzwijgend, ofwel bekent men dat er iets niet in de haak is. Samen met de verwickelingen rond de BTW, de successie- en registratierechten en het Waarborgfonds bewijst dit dat ook deze staatshervorming geen definitieve oplossing is. Er is geen andere weg dan verderwerken met onze eigen bevoegdheden en resoluut kiezen voor een confederaal model.

De zaak van het Waarborgfonds is heel belangrijk. Ze maakt deel uit van een bredere problematiek, met name die van het scholenpatrimonium. Er rust een zware erfenis op de onderwijsinfrastructuur, maar toch moet er een draagvlak voor de toekomst worden ontwikkeld. In het verleden hebben we ervoor gepleit om na te denken over nieuwe concepten voor de onderwijsinfrastructuur. Verder moesten er mogelijkheden worden gecreëerd waardoor de lange wachtlijsten en de nood aan middelen worden geactiveerd. Ook op dit vlak faalt het beleid volledig.

De voorzitter: Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de voorzitter, collega's, deze vragen hebben veel met elkaar te maken. Omwille van de duidelijkheid zal ik echter eerst antwoorden op de vraag van de heer Vandebroeke en vervolgens op die van de heer Vanleenhove.

Voor de financiering van hun bouwprojecten deed een groot aantal inrichtende machten van het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs in het verleden een beroep op het Waarborgfonds, dat werd opgericht in toepassing van de wet van 11 juli 1973.

Deze wet voorzag in een tegemoetkoming van het Waarborgfonds wanneer een inrichtende macht een lening aanging bij een erkende kredietinstelling. De tegemoetkoming in de financiering was tweeledig. Ten eerste werd er een staatswaarborg verleend, die de terugbetaling van de hoofdsom, de intresten en de kosten van de lening dekte. In de tweede plaats werd er een rentetoelage toegekend ten belope van het verschil tussen de intrestvoet van de lening en 1,25 procent. De inrichtende macht stond zodoende in voor de aflossing van het kapitaal en 1,25 procent van de intresten.

Door de bijzondere financieringswet van 1989 zijn de gemeenschappen bevoegd geworden voor de nieuwe leningen die werden toegekend na 1 janu-

Vanderpoorten

ari 1989. Op Vlaams niveau werd daarom de dienst Infrastructuur voor het Gesubsidieerd Onderwijs of DIGO opgericht.

De federale overheid blijft echter bevoegd voor alle verbintenissen die voor 31 december 1988 zijn aangegaan. Tijdens de werkzaamheden in het kader van de begrotingscontrole 2001 heeft de federale ministerraad inderdaad besloten om de kredieten voor het Nationaal Waarborgfonds op te nemen in het budget voor het beheer van de rijks-schuld. Daardoor werd een aparte basisallocatie gecreëerd op een nieuw programma, 'Investerings en schooldotaties – Staat' genaamd, zodat de budgettaire inschrijving perfect apart identificeerbaar blijft.

Deze operatie is vastgelegd in het KB van 10 mei 2001 dat in het Belgisch Staatsblad verscheen op 22 mei 2001. Dit KB is veeleer technisch van aard. De aanpassing kwam er door de grote knowhow waarover de diensten van de Thesaurie beschikken om de dossiers in kwestie technisch op te volgen. Bij de begrotingscontrole voor 2001 is men bovendien ook overgegaan tot een verhoging met 275 miljoen frank van het initieel voorziene bedrag. Ik benadruk dat het om een niet-recurrente uitgave gaat. Uit de parlementaire werkzaamheden bij de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor 2001 en uit het antwoord van minister Reynders blijkt dat er twee redenen zijn voor deze eenmalige federale uitgave.

Het is zeker geen cadeau voor het Franstalige onderwijs. Het gaat om een aanvulling van een tekort van 100 miljoen frank voor de Franse Gemeenschap, die een aantal onvolledige gegevens had doorgespeeld. Dergelijke correcties op de initiële raming gebeuren vaker en zijn niet altijd in het voordeel van een bepaalde gemeenschap. In het aanpassingsblad op de begroting voor 2000 werd bijvoorbeeld in een verhoging met een slordige 180 miljoen frank voorzien. Die was integraal bestemd voor de Vlaamse Gemeenschap. De resterende 175 miljoen frank heeft anderzijds betrekking op het eventuele beroep dat men zou doen op de staatswaarborg voor een specifiek dossier, namelijk dat van de gesubsidieerde Maimonidesschool te Brussel. Dit deel van het bedrag is in afwachting van een grondige analyse van het dossier voorlopig administratief geblokkeerd via een formele instructie van de administratie Begroting.

Uit het feit dat de 275 miljoen frank een niet-recurrente uitgave is in de context van een specifieke

problematiek, blijkt duidelijk dat het allerminst de bedoeling is om de gebruikelijke verdeelsleutel tussen het Nederlandstalige en Franstalige onderwijs aan te passen. De federale minister heeft dit overigens zelf verklaard.

De heer Vandenbroeke vraagt ook wat er in de toekomst met het Waarborgfonds zal gebeuren. Hij vraagt meer concreet of het aangewezen is om dit aan de gemeenschappen toe te wijzen. Ik wil de heer Vandenbroeke erop wijzen dat het Waarborgfonds een fonds is in de context van de federale lasten uit het verleden, en op termijn zal verdwijnen. Dit wordt bevestigd doordat de toelage aan het fonds voortaan wordt ingeschreven in de rijks-schuldbegroting. Het lijkt me dan ook nutteloos om het beheer van het fonds te communautariseren. Deze stelling sluit aan bij de geest van de bijzondere financieringswet, die als uitdrukkelijke bedoeling had de gemeenschappen niet op te zadelen met de lasten uit het verleden.

De vraag van de heer Vanleenhove bestaat uit twee delen. Hij peilt naar de gevolgen van het Lambermontakkoord voor de Vlaamse onderwijsinstellingen en hij stelt een aantal vragen over de toekomst van het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen. Voor de werking van dit fonds verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag van de heer Vandenbroeke

Het Lambermontakkoord verhoogt de middelen voor de gemeenschappen substantieel en verruimt daardoor de fiscale verantwoordelijkheden van de gewesten. Aangezien in de financieringswet staat dat de Vlaamse Raad al zijn financiële middelen vrij mag gebruiken voor gemeenschaps- of gewestbevoegdheden, kunnen de onderwijsuitgaven in Vlaanderen worden gefinancierd door het geheel van de gemeenschaps- en gewestmiddelen die bijkomend uit het akkoord voortvloeien. Dat is dus zeer belangrijk voor het Vlaamse onderwijs.

De heer Vanleenhove stelt een aantal vragen over ontwikkelingen van het Waarborgfonds. Ik zal even de huidige situatie van het fonds schetsen. Er staan nog 1.715 leningdossiers open : 976 in het gesubsidieerde vrije net en 739 in het gesubsidieerde officiële net. Volgens een schatting gaat het om ongeveer 800 scholen. Voor het vrije net vertegenwoordigen deze dossiers een bedrag van 19.698.218.731 frank en voor het officiële net een bedrag van 2.369.561.090 frank.

Nu blijkt dat sommige inrichtende machten moeilijkheden ondervinden om aan de verplichtingen te voldoen. Een aantal van hen heeft onvoldoende re-

Vanderpoorten

servees aangelegd, wat onder andere te verklaren is door besparingsmaatregelen uit het verleden. Bovendien nemen de financiële verplichtingen van de inrichtende machten in de tijd sterk toe, omdat er wordt afbetaald bij wijze van constante annuïteiten. Daardoor stijgt het aflossingsbedrag in de tijd.

De precieze omvang van het probleem is vanzelfsprekend moeilijk in te schatten, aangezien de overheid geen duidelijk zicht heeft op de financiële toestand van de gesubsidieerde scholen. Om aan dat probleem te verhelpen, wordt op federaal niveau een oplossing voorbereid waar ik zelf voor heb geijverd. Die oplossing zal op zeer korte termijn worden vertaald in een KB en is allerminst een oplossing op maat van het Franstalige onderwijs alleen. Men stelt voor om inrichtende machten die aan objectieve voorwaarden voldoen een verlenging van de aflossingstermijn met 10 jaar toe te staan. De voorwaarden moeten nog nader worden bepaald. Naast de verlenging van de aflossingstermijn is men ook zinnens om de terugbetaling van de lening te laten gebeuren via constante kapitaalsaflossingen in plaats van via constante annuïteiten. Deze maatregel laat toe de schulden te herschikken, zodat een realistische last wordt bereikt. Uit simulaties blijkt alvast dat het systeem de jaarlijkse schuldenlast onmiddellijk doet afnemen.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, eerlijk is eerlijk. Vanmorgen heb ik u gefeliciteerd met uw luisterbereidheid en uw schitterend antwoord. Tot mijn spijt kan ik u vanmiddag echter allesbehalve feliciteren.

Twee jaar geleden zijn we gestart vanuit een bepaalde situatie. Dat kan u niet verweten worden. U bent immers minister geworden in het verlengde van onderhandelingen waarover we in Vlaanderen niets mochten weten, en u doet uw werk naar best vermogen. Het is echter uw verdomde plicht toe te zien op de benutting van de middelen die we in Vlaanderen voor onderwijs hebben.

Ik hoef de historiek, het verhaal van de 3 procent, en de decreten die we hebben goedgekeurd, niet meer te vertellen. Maar daar hoort ook het toezicht bij op wat op federaal niveau nog steeds kan, mag en moet. Daarom spijt het me dat dit geen interpellatie mocht zijn. U begroet en bejubelt het Lambermontakkoord, maar dat is natuurlijk uw inter-

pretatie. Ik heb er een andere. Er was veel meer mogelijk. Maar dat is natuurlijk subjectief.

Maar ongeacht de subjectieve invalshoek, hebt u nog steeds geen klaarheid gebracht over wat er met deze dossiers gebeurt. Dat is een belangrijk pijnpunt. Ik ben zeer aangenaam verrast dat zelfs de heer Vanleenhove de eerlijkheid heeft om te komen zeggen dat hij maanden geleden het kabinet heeft bezocht en de kabinetschef hierover heeft ondervraagd, en dat hij bijna de pen heeft helpen vasthouden om tot een oplossing te komen voor het pijnpunt van het Waarborgfonds. Ik vraag me dan wel af in welke mate u en uw kabinet hebben geïntervenieerd in de finale beschikkingen over het Lambermontakkoord.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, op mijn eerste vraag, waarin ik vroeg naar de precieze consequenties van het Lambermontakkoord voor de Vlaamse onderwijsinstellingen, hebt u een zeer algemeen antwoord gegeven. U zegt dat er een verhoging was van de middelen voor de gemeenschappen en een verruiming van de fiscale mogelijkheden voor de gewesten, maar wat zal dat concreet betekenen voor onze onderwijsinstellingen ? Wat is bestemd voor het onderwijs, en waarvoor zal dat worden gebruikt ? Daar hebt u geen antwoord op gegeven.

U spreekt over het KB dat in de maak is, waardoor er een verlenging van de aflossingstermijn met tien jaar zou komen, met constante kapitaalsaflossingen. Dat is inderdaad een oplossing die naar voren is geschoven in de loop van het proces dat we samen een jaar lang hebben doorlopen. We hebben daar echter aan toegevoegd dat bij vaste kapitaalsaflossingen de financiële last in de eerste vijf jaar toch nog gevoelig zou moeten verminderen. Er zou immers nog steeds een bijzonder grote belasting voor de scholen zijn, althans gedurende de eerste vijf jaar, waardoor de werkingstoelage nagenoeg helemaal wordt opgesoupeerd. Daarom was er een concreet voorstel om ze te herleiden tot 50 procent. Daardoor zou weliswaar de federale overheid de intrestlast nog een tijdje blijven aanhouden, terwijl die normaliter nu gevoelig zou worden vermindert, maar het zou toch een betere mogelijkheid geweest zijn dan de vaste annuïteiten die tot nog toe werden gebruikt.

Ik begrijp dat u geen concrete aantallen kunt noemen van scholen, hoewel het interessant zou zijn te zien welke last nog op onze scholen zal rusten eens

Vanleenhove

het KB er is. We zouden dus toch via andere kanalen moeten kunnen achterhalen hoeveel scholen nog in dat geval zijn. Zodra we dat weten, kunnen we dit onderwerp opnieuw aankaarten in de commissie.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Vanleenhove, om hoeveel geld het gaat, behoort tot de discussie over de volgende begroting. U weet dat er nu in Vlaanderen al een overdracht was van midelen van het gewest naar de gemeenschap. De situatie is in Vlaanderen altijd anders geweest dan in Wallonië. Er wordt over het bijkomend geld gediscussieerd en binnen enkele weken zal daar meer duidelijkheid over bestaan.

Wat uw tweede vraag betreft, moeten de voorwaarden nog worden vastgelegd. Het zal alleszins een duidelijke verbetering zijn voor de scholen, zeker voor de scholen die in moeilijkheden verkeren. Er zijn ons op dit ogenblik drie gevallen bekend van scholen die eigenlijk in ernstige moeilijkheden zitten. Van zodra we over meer gegevens beschikken, zullen we u die meedelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Franstalige basisschool "La Ruche" verbonden aan het zeepreventorium te De Haan

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Franstalige basisschool "La Ruche" verbonden aan het zeepreventorium te De Haan.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn vraag gaat over een Franstalige basisschool type 5 voor kleuter- en lager onderwijs. Het is met andere woorden een school voor buitengewoon onderwijs die is aangepast aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen die zijn opgenomen in een

ziekenhuis of op medische gronden verblijven in een preventorium. Dat is op zich een zeer lovenswaardige zaak.

Op 17 september 1998 waren in La Ruche 17 kinderen ingeschreven : vier kleuters en dertien kinderen die lager onderwijs volgden. Er was één directeur die 18 uur les gaf. In het kleuteronderwijs was er één voltijdse en één deeltijdse leerkracht. In het lager onderwijs werkten één voltijdse en drie deeltijdse leerkrachten.

De school heeft een actieve informatiecampagne gevoerd in Brussel en Wallonië om leerlingen aan te trekken en zo de rationalisatienorm te blijven behalen. Begin september 1998 waren er vier kleuters en elf leerlingen ingeschreven : tien met obesitas, vier met astma en één met muco.

Omwille van mogelijke bevoegdheidsproblemen tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap werd de school in extremis niet doorgelicht door de inspectie van het buitengewoon basisonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Hoewel alles was voorbereid en gepland, kreeg de inspectie op de valreep een bericht van het departement dat de school niet mocht worden doorgelicht. De toegang werd haar zelfs ontzegd. Nochtans financiert de Vlaamse Gemeenschap deze school zowel wat betreft de werkingstoelagen als de wedden van de personeelsleden, dixit de directrice.

De Nederlandstalige basisschool 't Zeegat, die op hetzelfde domein ligt, werd door de inspectie van het buitengewoon basisonderwijs doorgelicht in september 1998.

Mevrouw de minister, is het normaal dat een school die onder de bevoegdheid valt van de Vlaamse Gemeenschap en er ook door wordt gefinancierd, niet mag worden gecontroleerd door de inspectie van de Vlaamse Gemeenschap ? Bent u hiervan op de hoogte ? Zult u hierover alsnog een beslissing treffen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik ben inderdaad op de hoogte van het verloop van de voorgenomen doorlichting van de school in De Haan. Voor alle duidelijkheid geef ik toch nog een iets meer gedetailleerd chronologisch verloop van de feiten.

Om een zicht te hebben op de problematiek van de ziekenhuisscholen verzocht de toenmalige Minister

Vanderpoorten

van onderwijs aan de inspectie buitengewoon basisonderwijs om in het schooljaar 1998-1999 alle scholen type 5 door te lichten en hierover verslag uit te brengen.

De Franstalige basisschool type 5 La Ruche was samen met de Nederlandstalige school type 5 't Zeegat, beide verbonden aan het Zeepreventorium De Haan, enige tijd voordien overgenomen door het gemeenschapsonderwijs, in die tijd ARGO. De Vlaamse Gemeenschap financiert de beide scholen voor alle wettelijke aspecten. Zoals voorgeschreven werd dertig dagen vooraf de aankondiging van de schooldoorlichting aan het schoolbestuur en aan de directie van La Ruche gezonden. Het doorlichtingsteam zou bestaan uit twee inspectieleden.

De directie van La Ruche, Nederlandstalig en perfect tweetalig, verleende haar volledige medewerking tijdens de voorbereidingsfase. De bundel basisgegevens omtrent 'context' en 'input' werd correct en volledig ingevuld en aan de inspectie gestuurd. Tijdens het voorbereidend gesprek met de directie en de kennismaking met het Franstalig personeel werd de speciale situatie van de school besproken.

Uit het gesprek bleek onder meer dat in Wallonië en Brussel informatieavonden waren ingericht omtrent obesitas en de wijze waarop in het preventorium dat probleem in samenwerking met de school medisch en pedagogisch werd aangepakt. In Wallonië bleek deze aanpak niet te bestaan. Zo werd een aantal kinderen uit Wallonië en Brussel ingeschreven en haalde de school voor dat schooljaar de rationalisatienormen.

Eveneens bleek dat de school 'les socles de compétence' als 'eindtermen' hanteert en met een inspecteur van de Franse Gemeenschap schriftelijke communicatie onderhoudt over de eindtoetsen in verband met het behalen van de 'socles'. De inspecteur deed geen controle in de school.

De planning van observaties, gesprekken en analyse van gebruikte documenten voor de schoolfase van de doorlichting werden aan de school bezorgd.

De avond voor de schoolfase van de doorlichting zou starten, bracht de inspecteur-generaal voor het basisonderwijs, in opdracht van het kabinet van de minister van Onderwijs, het inspectieteam op de hoogte dat de schooldoorlichting van La Ruche niet mocht plaatsvinden. Een Franstalig kabinetslid zou hebben verwezen naar het protocolakkoord-

Callewaert-Toussaint waarin de bevoegdheden van de pedagogische inspectie zijn overeengekomen voor anderstalige scholen in elk landsgedeelte. De schooldoorlichting zou kunnen leiden tot ernstige politieke bevoegdheidsconflicten, zo werd gemeld. Wie het Franstalig kabinet van de nakende schooldoorlichting van La Ruche op de hoogte bracht, is niet bekend.

De inspecteur-teamleider verwittigde onmiddellijk de directie van La Ruche, die haar spijt uitdrukte over de afgelasting. Ze had van een schooldoorlichting veel verwacht in het licht van de verdere professionele en pedagogisch-didactische ontwikkeling van haar schoolteam.

Via hiërarchische weg werd aan de inspectie buitengewoon onderwijs gemeld dat voor de schooldoorlichting moest worden gewacht tot de bevoegdheden tussen de twee gemeenschappen via een nieuw overleg of protocol werden vastgelegd.

Tot op heden is hierover niets meer meegedeeld. De school is derhalve nog niet doorgelicht. In het verslag over de toestand van het onderwijs van de inspectie basisonderwijs over het schooljaar 1998-1999 werden over La Ruche uiteraard alleen cijfergegevens en de verantwoording van niet-doorlichting opgenomen. Ik merk op dat de verificateur wel controle op de leerplicht doet en de werkingsmidelen controleert.

Ik geef toe dat het hier gelukkig om een uitzonderlijke situatie gaat en kan enkel herhalen wat ik in deze commissie reeds herhaaldelijk heb gezegd, namelijk dat het de bedoeling is om met de Franstalige Gemeenschap tot een samenwerkingsakkoord te komen om het protocol te herzien.

Mijn administratie heeft reeds een aantal uitnodigingen aan de Franstalige Gemeenschap en aan de betrokken ministers overgemaakt om tot een gesprek en tot een samenwerkingsakkoord te komen. Volgens de laatste stand van zaken heeft de minister-president van de Franstalige Gemeenschap ons gemeld dat er eerst intern over een en ander moet worden gepraat. Zoals u weet, zijn er in de Franstalige Gemeenschap immers meerdere ministers bevoegd voor onderwijs. Zij moeten eerst intern overeenkomen en pas dan zal een datum voor een afspraak worden vastgelegd.

Ik heb dit in de Vlaamse regering ter sprake gebracht en heb daarbij aan de minister-president gevraagd om vanuit zijn functie aan te dringen op een zo spoedig mogelijk overleg met de Franstalige Gemeenschap.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt me dat u pogingen onderneemt om die onaanvaardbare situatie te verhelpen. Laat ons dus maar hopen dat er in de praktijk inderdaad iets zal gebeuren, want ik vermoed dat dergelijke scholen nog meer in trek zullen geraken als men ziet welke problematiek onder meer obesitas in de toekomst zal vertegenwoordigen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over schooltheater

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over schooltheater.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de secundaire scholen die aan de leerlingen schooltheater wensen aan te bieden – iets wat meestal in de maand juni wordt voorbereid wanneer de leerkrachten hun examen-vragen opstellen en de leerkrachten Nederlands, Frans en Engels worden samengebracht om de theateractiviteiten van het volgende schooljaar te organiseren – krijgen de laatste jaren met een merkwaardig fenomeen te maken. Zo wordt door de theaterhuizen de programmatie van schooltheater stelselmatig afgebouwd. De argumenten die de theaterwereld daarvoor gebruikt, zijn het gebrek aan respect van sommige leerlingen waardoor acteurs niet meer willen optreden in dag- of namiddagvoorstellingen voor scholen, de kostprijs die steeds hoger wordt waardoor het aanbod voor scholen vermindert, en de lage bezettingsgraad.

Het betreft hier mijns inziens een vicieuze cirkel die men dringend moet doorbreken omdat theatereducatie heel belangrijk is in de talige en psychische ontwikkeling van de scholier. Willen de theaterhuizen op lange termijn niet in hun eigen vlees snijden, dan moeten ze een inspanning blijven leveren voor het scholierenpubliek. Indien een dergelijke tendens zich voortzet, dreigt per slot van

rekening een hele generatie leerlingen theateranalfabeet te worden. Voor die generatie zal later de stap naar de schouwburg nog groter zijn.

Graag wil ik de minister de volgende vragen stellen. Bevestigt u de tendens dat het theateraanbod voor scholen erop achteruitgaat ? Hebt u weet van onaangepast gedrag door scholieren in schouwburgzalen ? Werd dit fenomeen reeds als probleem gesignaleerd ? Bestaat er op heden een ondersteuning vanuit het departement Cultuur of vanuit het departement Onderwijs die het theateraanbod voor scholen bevordert ? Wat is uw standpunt inzake deze terugloop ? Welke bijkomende impulsen kan het departement Onderwijs eventueel geven ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dit onderwerp sluit vrij nauw aan bij de interpellatie over cultuur-educatie die vanmorgen aan bod is gekomen. De schoolprogrammatie van de culturele centra en kunsthuzen behoort echter niet tot de bevoegdheid van het departement Onderwijs. Toch weet ik dat sommige theaters een beleid voeren om leerlingen er sterker toe aan te zetten de gewone avond- en weekendvoorstellingen bij te wonen. Zij werken daartoe vaak een prijsreductiesysteem uit waardoor leerlingen de gewone voorstellingen tegen sterk gereduceerde prijzen kunnen bijwonen. Soms kan dit inderdaad gepaard gaan met een vermindering van de schoolprogrammatie.

Aanvankelijk stelde ik me de vraag of dit wel een goed beleid is, maar ik ben wel op de hoogte van het gebruikte argument, namelijk het streven om leerlingen vanaf circa 14 jaar tot het gewone publiek te laten behoren zodat zij een attitude ontwikkelen inzake het normale theaterbezoek. Persoonlijk ben ik er echter nog niet van overtuigd dat dit een goed beleid is, maar dat is wat ik heb vastgesteld na contacten met die centra.

Middels verschillende projecten van Canon, de Cultuurcel van het departement Onderwijs, ondersteunt het departement Onderwijs vooral actieve vormen van theatereducatie. Het volstaat immers niet leerlingen passief een voorstelling aan te bieden om te kunnen spreken van theatereducatie. De omkadering van de voorstelling, hoe de leerkrachten en theatereducatieve diensten ermee omgaan en hun onderlinge samenwerking, is veel bepalender voor een duurzaam effect bij leerlingen. Daarom heeft Canon een aantal projecten opgezet die dit doel nastreven.

Vanderpoorten

Om die reden heeft Canon in het verleden een aantal projecten opgezet die dit doel nastreven.

Ik geef enkele voorbeelden. 'Meesterstukken', dat in november 2001 al aan zijn vijfde editie toe was, biedt aan leerkrachten in heel Vlaanderen een honderdtal producties aan. Al die producties gaan gepaard met een actieve omkadering, zodat de deelnemende leerkrachten de nodige knowhow kunnen opbouwen om in de eigen klassituatie op een actieve manier rond kunst, in dit geval rond theater, te werken. De actieve omkadering wordt door Canon, in samenwerking met de theatereducatieve diensten, op niveau en bruikbaarheid geselecteerd. Meestal gaat het om alle leeftijdsgroepen. Dit betekent dat zowel kleuters als studenten van het hoger onderwijs aan bod komen.

Een ander voorbeeld is 'De Kroon op het Werk'. Ook dit project draait rond actieve theatereducatie. Scholen die zelf een podiumproductie met leerlingen maken, doen op de meest actieve manier aan theatereducatie. Bij het maken van een eigen artistiek project is het kijken naar de manier waarop anderen te werk gaan immers onontbeerlijk. Op deze manier worden hele generaties 'theateralfabeten' gevormd.

In de drie jaar dat 'De Kroon op het Werk' bestaat, hebben al een honderdtal scholen aan dit project deelgenomen. In elke provincie tonen leerlingen hun werk aan elkaar, waarna de beste producties tijdens een nationaal slotfestival op een groot podium worden vertoond. Een professionele jury beoordeelt de producties en geeft vakkundig advies aan elke deelnemende school.

'DynaMo2' is het grootste Canonproject. Het ondersteunt jaarlijks 300 tot 350 scholen bij de uitwerking van hun eigen projecten. De catalogus, die elk jaar naar alle Vlaamse scholen wordt gestuurd, bevat tevens informatie over een driehonderdtal organisaties die scholen bij de opbouw van een eigen project kunnen ondersteunen.

Ongeveer 50 percent van de organisaties en van de door scholen ingediende projecten bevindt zich in het werkveld van de kunstzinnige, meestal muzische vorming. De theaterprojecten die bij de cultuurcel worden ingediend, krijgen tevens bijkomende informatie over de mogelijkheden om aan 'De Kroon op het Werk' deel te nemen.

Eigenlijk zou deze vraag om uitleg in eerste instantie aan de minister van Cultuur moeten worden ge-

steld. Een goede en zo volledig mogelijke theater-schoolprogrammatie, in welke zin dan ook, behoort tot de bevoegdheid van de kunstensector. Ook de cijfers die een eventuele terugloop kunnen bevestigen, kunnen enkel door de kunstensector zelf worden geleverd.

De heer De Cock heeft daarnet verwezen naar het fenomeen van onaangepast gedrag van scholieren in schouwburgzalen. Dit probleem is ons niet als dusdanig gesignaleerd. Het spreekt vanzelf dat dergelijk gedrag voorkomt. Dat was vroeger ook al het geval. Ik heb dit nergens horen vermelden als een reëel probleem dat tot een terugschroeven van het aanbod zou leiden. Dit gedrag zou trouwens vaak afhankelijk zijn van de keuze van het gespeelde stuk.

Via de stimuleringsprojecten ondersteunt het onderwijs de actieve verwerking van de zaken die op school worden aangeboden. Dit is de enige garantie dat kinderen en jongeren op een persoonlijke en een beklijvende manier leren hoe ze op een positieve en geïnteresseerde wijze aan het theatergebeuren kunnen deelnemen.

Mijns inziens is het belangrijk dat het onderwijs, liefst in nauwe samenwerking met de culturele sector, dit blijft stimuleren. Zeker in de laatste jaren van het secundair onderwijs moeten we proberen om van de leerlingen gewone gebruikers te maken. Ik blijf er evenwel van overtuigd dat schoolprogrammaties voor jongere leerlingen een belangrijke rol spelen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik wil de minister vooreerst danken voor haar uitgebreid antwoord. De theatergezelschappen streven ernaar om de veertienplussers gradueel tot het gewone publiek te laten behoren en om hen een theaterattitude te laten opbouwen. Hoewel dit mijns inziens geen verkeerde denkrichting is, meen ik toch dat het om een gemengde gedachtegang moet gaan. Ook voor de jongeren tussen de veertien en de achttien jaar zou een gemengd aanbod mogelijk moeten zijn.

De vraag over het onaangepast gedrag in de schouwburgen is me ingegeven door een voorbeeld uit de praktijk. De verantwoordelijke van het cultureel centrum van Strombeek-Bever heeft dit probleem uitdrukkelijk aangehaald. Waarschijnlijk zal er geregeld sprake zijn van onaangepast gedrag. We weten allemaal uit onze eigen ervaringen dat dergelijk gedrag zich af en toe stelt. Dit betekent echter niet dat we het kind met het theaterbadwa-

De Cock

ter moeten weggooien. Theater is een zeer intensieve manier om de maatschappij te ontdekken. Door het theater kan men als jongere op een niet-conventionele manier met een aantal problematieken in contact komen.

Ik ben het eens met de minister wanneer zij stelt dat steunpunten als 'Meesterstukken', 'De Kroon op het Werk' en 'DynaMo2' binnen de sector zeer belangrijk zijn. Ik zal dan ook niet nalaten om deze vraag om uitleg eveneens aan de minister van Cultuur voor te leggen. Ik zal de antwoorden van beide ministers samenvoegen in een poging om de theaterwereld te bewegen om hier eventueel een actieve incentive voor de scholen van te maken.

Ik ben het ook eens met de stelling dat het voor de tien- tot veertienjarigen interessanter is om aan

educatief theater te doen. Ik heb het hier over interactief theater, waarbij de jongeren stukken mogen meespelen en actief bij de vraagstelling van de theaterproductie worden betrokken.

Ik ben ervan overtuigd dat we binnen het onderwijs aandacht moeten schenken aan deze problematiek. Ik ben alleszins verheugd dat de minister bereid is om hier de nodige aandacht aan te besteden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.02 uur.*
